

برنامه اجرایی معادن در سطح کشور

بیان مسئله:

امروزه پیشرفت تکنولوژی و نیاز به استفاده از کانی های فلزی و غیرفلزی در سطح وسیع، باعث گسترش معادن در سطح کشور شده است. همچنین ساخت ماشین آلات صنعتی سنگین جهت بهره برداری از معادن به شکل مطلوب، تنوع در فرایندهای مربوطه باعث شده تا تولید و انتشار عوامل زیان آور تاثیرگذار بر سلامت افراد مثل گردو غبارها و گازها و مواد معدنی روز به روز افزایش یابد. از طرفی گروه های شغلی که در معرض این عوامل قرار دارند به دلیل شرایط سخت و زیان آور کار در معدن و عدم امکان برقراری شرایط بهداشتی مطلوب در بسیاری از نقاط بطور مداوم تنشهای شغلی حاصل را تحمل و سلامتی آنها در معرض خطر قرار می گیرد. بخش عظیمی از کشورمان حاوی کانسارهایی است که به عنوان سرمایه ملی استخراج و از آن بهره برداری می شود و به دلیل نیاز روزافزون صنایع و اشتغال زا بودن این بخش انتظار می رود سطح اشتغال رو به افزایش نیز باشد. بنابراین نیاز است که برنامه های منسجم و مستند جهت ارتقاء سطح سلامت این گروه ها تدوین و به مرحله اجرا درآید.

هدف کلی:

شناسایی، ارزیابی، اندازه گیری، کنترل و ارزشیابی عوامل زیان آور محیط کار و کنترل سطح سلامتی شاغلین معادن کشور.

اهداف اختصاصی:

- تدوین برنامه مستند جهت شناسایی وضعیت موجود معادن تا پایان سال ۸۹ به میزان ۱۰۰ درصد
- ارتقاء وضعیت معاینات سلامت شغلی افراد درگیر تا پایان سال ۹۰ به میزان ۳۰ درصد
- ارتقاء وضعیت اندازه گیری در واحدهای هدف تا پایان سال ۹۰ به میزان ۳۰ درصد
- افزایش مشارکت بخش خصوصی و سازمان های مردم نهاد در پوشش معاینات و اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار تا پایان سال ۹۰ به میزان ۵۰ درصد
- ارتقاء سطح آگاهی بهداشتی مرتبط گروههای هدف به میزان ۳۰ درصد وضعیت موجود تا پایان سال ۱۳۹۰
- بهینه سازی تاسیسات و تسهیلات بهداشتی ۵۰ درصد از معادن فعال تا پایان سال ۹۰
- ایجاد کمیته حفاظت و بهداشتکار در ۱۰۰ درصد معادن واجد شرایط تا پایان سال ۹۰
- دایر نمودن تشکیلات بهداشت حرفه ای (ایستگاه امداد، خانه بهداشت کارگری و مرکز سلامت کار) در ۳۰ درصد معادن تا پایان سال ۹۰

استراتژی ها:

(۱) جلب مشارکت درون بخشی شامل:

معاونت درمان - معاونت بهداشتی - معاونت توسعه منابع انسانی - رؤسا و هیئت امنای دانشگاهها

(۲) جلب مشارکت برون بخشی شامل:

خانه صنعت و معدن کشور - انجمن مدیران صنایع کشور - دستگاه قضایی کشور - کانون سازمان های مردم نهاد - وزارت صنایع و معادن - وزارت راه و ترابری - موسسات سلامت کار

(۳) آموزش

(۴) پایش و ارزشیابی برنامه

گروه هدف: کلیه شاغلینی که به نحوی در یکی از فرایندهای اکتشاف، استخراج، بهره برداری و تبدیل مواد معدنی فعالیت مینمایند.

فعالیتها:

الف) بررسی وضعیت موجود شامل:

(۱) تکمیل فرم جمع آوری اطلاعات کلی

(۲) وضعیت آموزش و برنامه های در دست اجرا

(۳) وضعیت اندازه گیری در واحدهای کاری

(۴) وضعیت معاینات سلامت شغلی

(۵) وضعیت تاسیسات و تسهیلات بهداشتی

(۶) امکانات مورد نیاز جهت سنجش، آنالیز و ارزیابی عوامل زیان آور معادن

(۷) توانمندی شرکتهای خصوصی جهت اندازه گیری عوامل زیان آور

(۸) برنامه های پژوهشی در دست اجرا

(۹) برنامه ها و طرحهای مشترک با سایر واحدها یا ارگانها

ب) برنامه ریزی و اجرا شامل:

- (۱) تدوین برنامه عملیاتی
  - (۲) تهیه متون و رسانه های آموزشی
  - (۳) آموزش گروههای هدف بر اساس بسته آموزشی تهیه شده
  - (۴) سمینار و کارگاههای تخصصی آموزشی
  - (۵) اندازه گیری میزان مواجهات شغلی با عوامل زیان آور
  - (۶) انجام معاینات سلامت شغلی برابر دستورالعمل
  - (۷) تهیه و تدوین روش اجرایی مدیریت واکنش در شرایط اضطراری
  - (۸) اجرای طرح های پژوهشی مصوب مرتبط با برنامه (تعیین فرصت زمانی جهت ارسال عناوین پژوهشی مربوطه دانشگاهها به مرکز سلامت - تایید مرکز سلامت و اعلام به دانشگاه مربوطه جهت ارائه پروپزال - ارسال پروپزال به مرکز سلامت جهت تامین اعتبار - اعلام به دانشگاهها)
  - (۹) تهیه گزارشی مصور از مراحل اجرایی برنامه
- ج) پایش و ارزشیابی، اثربخشی و بازنگری برنامه شامل:**
- (۱) برنامه های تدوین شده جهت پایش و نظارت
  - (۲) تهیه چک لیست پایش و ارزشیابی برنامه
  - (۳) تهیه و گزارش عملکرد شش ماهه برنامه و ارسال به مرکز سلامت مطابق فرم گزارش برنامه
  - (۴) تعیین رتبه دانشگاهها بر اساس آمار و عملکرد ارائه شده و ارسال اعتبارات کمکی مرکز سلامت بر اساس رتبه کسب شده
  - (۵) تشویق دانشگاههای رتبه برتر در همایش کشوری بهداشت حرفه ای که در ایام روز جهانی بهداشت حرفه ای از طرف مرکز سلامت محیط و کار برگزار می گردد
  - (۶) تشویق کتبی معاونت بهداشتی، کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای استان، کارشناس برنامه دانشگاههای رتبه برتر با امضاء وزیر
  - (۷) تشویق واحد های معدنی فعال در برنامه های بهداشتی در حوزه کاری خود در هفته سلامت